

«Сільськогосподарська меліорація», «Основи раціонального землекористування», «Селекція та насінництво гетерозисних гібридів», «Основи землеустрою та земельного кадастру» та інші.

Варто зазначити, що правові знання навчальних дисциплін не зводяться лише до знання текстів законів і підзаконних актів. Саме знання не є запорукою дотримання законності. Доцільно акцентувати увагу на повазі до права. Неприпустимою є позиція коли відбувається ігнорування соціальних цінностей і значимості права в системі нормативних регуляторів суспільних відносин.

Поряд із формуваннями професійних якостей агронома пріоритетними завданнями спеціальності має стати створення таких умов розвитку особистості, які забезпечили б у майбутньому її готовність жити й успішно діяти у світі гуманістичних цінностей, стимулювали праву активність, готовність брати участь у створенні необхідних правових засад для вільного розвитку громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Коба М. Правова культура як предмет вивчення теоретико-правовою наукою. Підприємство, господарство і право: науково-практичний юридичний журнал. 2019. № 4. С. 178-182
2. Підлісний Є. В. Правова культура суспільства, особистості та соціальної групи. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2018. № 3(2). С. 241-246.
3. Чепульченко Т.О. Правова культура: місце у правовому процесі та вплив на стан законності в державі. Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право. 2013. № 2(18). 109-114.

Майбородіна Наталія

к.ф.-м.н., доцент

ВП НУБІП України "Ніжинський агротехнічний інститут"

Герасименко В'ячеслав

к.т.н., старший викладач

ВП НУБІП України "Ніжинський агротехнічний інститут"

ВИКОРИСТАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

В даній роботі обґрунтовується важливість встановлення та використання міждисциплінарних зв'язків у ході підготовки майбутніх фахівців у галузі обліку і оподаткування. В основі формування таких зв'язків лежить концепція міждисциплінарної інтеграції, яка об'єднує знання із різних дисциплін у цілісну систему.

Особливу увагу потрібно приділяти розробці інноваційних підходів до викладання при підготовці майбутніх фахівців, що забезпечуватиме високий рівень професійної компетентності, готовність до пошуку та освоєння знань із різних галузей науки.

Формування професійної компетентності випускника ЗВО економічного спрямування неможливе без здійснення професійно спрямованого навчання, в якому моделюється професійний і соціальний контекст майбутньої інноваційної діяльності.

Включення України до загальноєвропейського освітнього простору висуває нові вимоги до системи фінансово-економічної освіти у нашій державі.

Сучасна система вищої освіти потребує розвитку міждисциплінарних зв'язків, насамперед природничо-наукових, а також розробки інноваційних підходів до викладання при підготовці майбутніх фахівців в галузі обліку і оподаткування.

Основним завданням освітньої діяльності є формування професійних компетенцій. Компетенція – інтегроване поняття, що виражає здатність застосовувати елементи знань і вмінь у різноманітних ситуаціях. Робити щось компетентно – це передбачати або прогнозувати результат цієї діяльності.

Професійну компетентність необхідно розвивати вже з першого курсу навчання студентів. У ЗВО слід виконувати взаємопроникнення змісту різних навчальних дисциплін, об'єднання знань, переконань і практичної дії на всіх етапах підготовки спеціаліста та створення єдиного освітнього простору шляхом використання інноваційних педагогічних методів, засобів і організаційних форм навчання.

Основною проблемою міждисциплінарних зв'язків є визначення реального рівня знань, які студенти одержують на загальнонаукових кафедрах, та відповідності сформованих знань рівню, потрібному для вивчення спеціальних дисциплін. Знання загальнонаукових дисциплін є необхідними для практичного використання фахівцями тільки в тому випадку, якщо у навчанні буде дотримуватися наступність між загальними та спеціальними дисциплінами, здійснюватися міждисциплінарна інтеграція. Такі студенти, здатні застосовувати знання, отримані в одній дисципліні, до іншої дисципліни, поглиблюючи навчальний досвід.

Під час вивчення дисципліни "Вища та прикладна математика" необхідно постійно наголошувати на те, що елементи вищої математики постійно використовуються при вивченні спеціальних економічних дисциплін.

Наприклад, під час вивчення елементів лінійної алгебри необхідно звернути увагу студентів на застосування матриць для розв'язання задач з економіки.

На практиці для аналізу, систематизації, планування роботи фірми, підприємства, галузі народного господарства часто користуються матрицями.

Наведемо приклади розв'язання типових задач, а саме, обчислити: обсяги продукції декількох видів за визначений часовий інтервал; приріст обсягів виробництва; вартість виробленої продукції; виручку по підприємствам (регіонам, галузям) і т.п.

Задача. Нехай в деякій галузі n підприємств випускають m типів продукції. Матриця $A_{n \times m}$ задає обсяги продукції на кожному підприємстві в першому кварталі, а матриця $B_{n \times m}$ – в другому. Тобто елементи цих матриць a_{ij} та b_{ij} – це обсяги на i -му підприємстві продукції j -го типу в першому і другому кварталах відповідно. Знайти:

Напряв 4

«Міждисциплінарний підхід у підготовці майбутніх фахівців у ЗВО»

а) обсяги продукції в першому півріччі; б) приріст обсягів продукції в другому кварталі в порівнянні з першим по видам та по підприємствам; в) вартість продукції, виробленої за перший квартал (в ум. од.), якщо λ – курс умовної одиниці по відношенню до гривні.

Розв'язання:

а) *обсяги продукції*:

$$C = A + B, \quad \text{де} \quad c_{ij} = a_{ij} + b_{ij}; \quad (1)$$

б) *приріст обсягів продукції*:

$$D = B - A, \quad \text{де} \quad d_{ij} = b_{ij} - a_{ij}. \quad (2)$$

Додатні d_{ij} свідчать про те, що на i -му підприємстві обсяг виробництва j -ї продукції збільшився, а від'ємні – що обсяг зменшився, нульові – обсяг не змінився;

в) *вартість продукції в умовних одиницях*:

$$K = \lambda \cdot A, \quad \text{де} \quad k_{ij} = \lambda \cdot a_{ij}. \quad (3)$$

Розв'яжемо задачу за умови, що

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 4 & 6 \\ 2 & 5 & 7 & 3 \\ 2 & 6 & 8 & 9 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} 3 & 5 & 9 & 6 \\ 1 & 4 & 5 & 3 \\ 2 & 3 & 4 & 6 \end{pmatrix}, \quad \lambda = 8.$$

○ За умовою $n=3$ (три підприємства), $m=4$ (чотири типи продукції), тобто $A_{3 \times 4}$ і $B_{3 \times 4}$. Отже, розмір матриць: $C_{3 \times 4}$, $D_{3 \times 4}$, $K_{3 \times 4}$.

а) обсяг продукції знаходимо за формулою (1):

$$C = A + B = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 4 & 6 \\ 2 & 5 & 7 & 3 \\ 2 & 6 & 8 & 9 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 3 & 5 & 9 & 6 \\ 1 & 4 & 5 & 3 \\ 2 & 3 & 4 & 6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1+3 & 3+5 & 4+9 & 6+6 \\ 2+1 & 5+4 & 7+5 & 3+3 \\ 2+2 & 6+3 & 8+4 & 9+6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 & 8 & 13 & 12 \\ 3 & 9 & 12 & 6 \\ 4 & 9 & 12 & 15 \end{pmatrix};$$

б) приріст обсягів продукції знаходимо за формулою (2):

$$D = B - A = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 4 & 6 \\ 2 & 5 & 7 & 3 \\ 2 & 6 & 8 & 9 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 3 & 5 & 9 & 6 \\ 1 & 4 & 5 & 3 \\ 2 & 3 & 4 & 6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1-3 & 3-5 & 4-9 & 6-6 \\ 2-1 & 5-4 & 7-5 & 3-3 \\ 2-2 & 6-3 & 8-4 & 9-6 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -2 & -2 & -5 & 0 \\ 1 & 1 & 2 & 0 \\ 0 & 3 & 4 & 3 \end{pmatrix};$$

в) вартість продукції в у.о знаходимо за формулою (3):

$$K = 8 \cdot A = 8 \cdot \begin{pmatrix} 1 & 3 & 4 & 6 \\ 2 & 5 & 7 & 3 \\ 2 & 6 & 8 & 9 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 8 \cdot 1 & 8 \cdot 3 & 8 \cdot 4 & 8 \cdot 6 \\ 8 \cdot 2 & 8 \cdot 5 & 8 \cdot 7 & 8 \cdot 3 \\ 8 \cdot 2 & 8 \cdot 6 & 8 \cdot 8 & 8 \cdot 9 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 8 & 24 & 32 & 48 \\ 16 & 40 & 56 & 24 \\ 16 & 48 & 64 & 72 \end{pmatrix}. \quad \bullet$$

Також потрібно постійно використати зв'язок з інформатикою. На заняттях з інформатики необхідно показати студентам, як саме розв'язувати завдання з елементів лінійної алгебри з використанням комп'ютера.

Отже, необхідно правильно оцінити значущість взаємодоповнюючих між предметних зв'язків і створювати єдину методичну систему навчання вищої математики, інформатики та спеціальних дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Коржова О.В. Міждисциплінарні зв'язки у системі професійної підготовки майбутніх фахівців із організації інформаційної безпеки.
URL:<http://www.dgma.donetsk.ua/docs/konf/2017/mkonf2017/dopovidy/it/Коржова.pdf>
2. Покудіна Л.С. Міждисциплінарні зв'язки як засіб ефективного викладання фінансово-економічних дисциплін // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки. 2016. Вип.1.
3. Драчева И.А., Ершова Т.Г. Реализация межпредметных связей при изучении высшей математики в техническом вузе // Розвиток сучасної природничо-математичної освіти: реалії, проблеми якості, ін-новації: мат.Всеукр.наук.-практ.конф.(21–28 жовтня 2013р., м.Запоріжжя).
URL:http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp14/Dracheva.pdf
4. Майбородіна Н.В. Елементи лінійної алгебри: методичні вказівки та завдання для самостійної роботи до модуля №1 з дисципліни "Вища математика". Ніжин: МІЛАНІК, 2013. – 44 с.
5. Мазепа Т.С., Мілаш І.В. Міждисциплінарні зв'язки як вимога компетентнісного підходу сучасної парадигми вищої економічної освіти // Управління якістю підготовки кадрів з вищою освітою через удосконалення процедур ліцензування, акредитації та рейтингування: зб.тез доп.наук.-метод.конф.(15–16 березня 2012р.).
URL:<http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/3211>

*Онокало Ірина
студентка*

*Леміш Наталія
к.і.н. доцент*

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

НЕОБХІДНІСТЬ ЗНАТЬ НОРМ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ ЯК СКЛАДОВА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ АГРОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Агроном - це найважливіший фахівець сільського господарства. Саме в його завдання входить розробка нових методів підвищення врожайності, культивування видів, освоєння нових, раніше не властивих цій місцевості сільськогосподарських рослин. В одній особі агроном - це вчений-селекціонер і бригадир на сільськогосподарських роботах. Знання сучасного українського правопису для фахівців аграрного спрямування важливе, адже треба вміти грамотно порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення в цій галузі. Проводити аналітичні пошуки та систематизувати отриману інформацію, прагнути до самоорганізації та самоосвіти, працювати з документами, комунікувати тощо.

Оновлення мови – це живий і неперервний процес, а також ознака того, що вона розвивається. Досліджуючи історію правописних традицій, приходимо до висновку, що потреба у власному українському правописі стала особливо відчутною ще з половини XVI ст., коли створюються перші школи. Упорядником першого правопису в Україні став учений Мелетій Смотрицький (1578-1633), у 1619 р. вперше побачила світ відома його праця «Грамматика Славенския правильное Синтагма», саме цей правопис Смотрицького тримався в Україні аж